

TASAVVUFUN ANA KONULARI (26)

(...düünden devam)

İlk sufiler, ruhun yaratıldığı hususunda ittifak halinde idiler. Fakat sonradan ruhun kідemini iddia edenler olmuştur. Vahdet-i Vücutçu görüş, ruhu ikiye ayırmıştır: Allah'ın ruhu, Âdem'in ruhu. Allah'ın ruhu kadimdir. Fakat bu ruh, Allah'tan Âdem'e üflenince yaratılmış olur. Bu görüşe göre ruh aslında Allah'ındır, O'ndan feyz ederek Âdem'e geçmiştir. Bu feyiz dolayısıyla Âdem'in ruhu yaratılmış ise de aslı itibariyle ruh mahlûk değildir ('Abdu'l-Kerîm Cîlî, al-İnsanu'l-Kâmil: 2/13-14).

Serrâc, sûfîlerin ruh hakkındaki yanlış düşüncelerini şöyle sıralıyor:

"Kimi ruhu, Allah'ın zatının nuru sanmış, helâk olmuştur. Kimi ruhu Allah'ın hayatından bir hayat sanmıştır.

"Kimi ruhlar mahlûktur, Ruh-u'l-Kudüs Allah'ın zatındandır demiş, kimi avamın ruhlarının mahlûk, havassın ruhlarının gayr-i mahlûk olduğunu söylemiştir. Kimi de ruhların kідemini, azabolanmayacağını, belâya uğramayacağını ileri sürmüştür."

"Kimi ruhun bedenden bedene geçeceğini, kimi kâfirin bir ruhu, mü'minin üç ruhu, peygamberlerin ve siddîklerin beş ruhu olduğunu söylemiştir.

Bütün bunlar hatâdır. Bu hatâ, Allah'ın yasakladığı bir şey üzerinde düşünceye dalmaktan doğmuştur. Ruhların hepsi yaratılmıştır. Allah ile ruhlar arasında bir münasebet yoktur. Ruh, Allah'ın emir âlemindeydir. Bedenden bedene geçmez. Ruhun bedenden ayrı varlığı yoktur. Bedenle beraber yaşar ve bedenle beraber ölür. Bedenle beraber haşro-lunur. Allah Âdem'in ruhunu melekûtta, cismine topraktan yaratmıştır." (Serrâc, al-Luma', s. 554-555)

Ruhun mahlûk olduğu, ilk büyük sufîlerin görüşü ise de ruhun bedenle beraber öldüğü öyle

değildir. Ruhun ölmesi, şer'î naslara ve modern ilme aykırı düşmektedir. Ruhun ölmediği ilmen de isbat edilmektedir. Peygamberimiz, Bedir Savaşında bir çukura doldurulan müşrik ulularına: "*Ben Rabbimin bize va'dettiğini gerçek buldum, siz de tanrınızın size va'dettiğini gerçek buldunuz mu?*"

diye seslenmiş, ashâbı: "Bunlar ölmüş, işitirler mi?" deyince:

"Bunlar sizden daha iyi işitirler, fakat bana cevap vermeğe güçleri yoktur"

demiştir (İbn Hişâm, Siratu'l-Nebî, 2/292, Mısır, 1355/1936). Eğer ruh ölseydi, Hz. Peygamber böyle söylemezdi. Sonra Hz. Peygamber'in:

"Kabir ya cennet bahçelerinden bir bahçe veya cehennem çukurlarından bir çukurdur"

(Tirmizî, kıyâme: 21) hadîsi de ruhun ölmediğini gösterir.

(devamı yarın..)